

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 8Pc/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520201612
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3520201612.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou o návrhu navrhovateľky D. U., M.. R. XX.XX.XXXX, Q. M. L. M. F., C. XXXX/X, zast. AK VAVRINČÍK, s.r.o., so sídlom Nové Mesto nad Váhom, Hurbanova 752/1, IČO: 52619818, proti odporcovi U. K., M.. R. XX.XX.XXXX, Q. U., T. XX, o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke takto

rozhodol:

I. Odporca je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 100,- Eur mesačne, a to v období od 18.03.2019 do 20.08.2020.

II. Nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 18.03.2019 do 20.08.2020 v celkovej sume 1.709,68 Eur je odporca povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 100,- Eur mesačne splatných vždy do 15. dňa v každom mesiaci počnúc mesiacom, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod stratou výhody splátok.

III. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá.

IV. Navrhovateľke sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby súd jej maloletú dcéru B. K., M.. R. XX.XX.XXXX, zveril do jej osobnej starostlivosti. Zároveň sa domáhala určenia výživného v sume 300,-Eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu spolu so zameškaným výživným vo výške 1.500,-Eur a na sporenie maloletej sumou 100,-Eur mesačnou od podania návrhu. Žiadala tiež, aby jej súd udelil súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej. Ďalej žiadala, aby súd uložil odporcovi ako osobe povinnej platiť výživné prispievať jej na výživu a úhradu jej niektorých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Vec bola zapísaná pod sp. zn. 9P/16/2020-32.

2. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 17.04.2020 č.k. 9P/16/2020-32 súd vylúčil na samostatné konanie návrh matky na určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

3. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 25.06.2020 č.k. 9P/16/2020-48 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej bola maloletá B. zverená do starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 200,-Eur mesačne od 23.03.2020. Súd konanie o návrhu matky na zmenu priezviska maloletej zastavil.

4. Odporca s podaným návrhom nesúhlasil. Uviedol, že v čase, keď žili s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti (do januára 2019), kúpil do bytu zariadenie, manželskú posteľ, práčku, sušičku, chladničku,

stolíky, kuchynský stôl, mikrovlnku. Všetko u navrhovateľky po rozchode nechal. Platil aj kočár. Aj keď sa sťahovali do bytu, zaplatil zábezpeku 260,-Eur. Zariadenie do bytu kupoval asi pred narodením dieťaťa. Na výživu už nemá čím prispieť. Pred narodením dieťaťa s navrhovateľkou žili asi pol roka, po narodení dieťaťa do januára 2019, potom už spolužitie neobnovili. Výživné na dcéru platí.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 9P/16/2020, správami o príjmoch účastníkov, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany a Nové Mesto nad Váhom, správou o zdravotnom stave odporcu a výsluchom účastníkov konania.

6. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, účastníci asi pol roka pred narodením dieťaťa až do januára 2019 žili v spoločnej domácnosti. Dňa 20.08.2018 sa im narodila dcéra B. K.. Tá bola Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 25.06.2020 č.k. 9P/16/2020-48 zverená do osobnej starostlivosti navrhovateľky a odporca sa zaviazal prispievať na ňu výživným v sume 200,-Eur mesačne od 23.03.2020. Odporca výživné platí.

7. Podľa § 74, ods. 1, 3 Zákona o rodine otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu dvoch rokov, najneskôr odo dňa pôrodu prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Právo žiadať príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom podľa odseku 1 sa premičí uplynutím troch rokov odo dňa pôrodu.

8. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

9. Príspevok na výživu matky nie je odôvodnený prípadnou neschopnosťou matky samostatne sa živiť. Jeho základom sú tehotenstvo a narodenie dieťaťa a s tým súvisiaca zmena sociálnej situácie matky, ktorá spravidla prídje o príjmy z pracovného, resp. iného pomeru, a súčasne aj zvýšené výdavky spojené s týmito skutočnosťami. V súvislosti s príspevkom na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom aplikačná prax odlišuje náklady spojené s tehotenstvom (predovšetkým náklady súvisiace s obstaraním tehotenských šiat, obuvi, náklady na špeciálnu stravu, zlepšenú stravu, vitamíny, ovocie, zeleninu nad bežnú spotrebu, cestovné náklady v súvislosti s vyšetreniami, náklady na lieky, ďalšie náklady, ak nie sú úplne alebo vôbec uhrádzané zo systému poistenia) a náklady spojené s pôrodom (pobyt v nemocnici, lekársky zákrok, lieky a pod., v prípade, ak nie sú uhrádzané zo systému poistenia), t.j. náklady, ktoré vzniknú žene v súvislosti s uvedenými skutočnosťami, od nákladov na zaobstaranie detskej výbavičky (postieľka, ošatenie a pod.), ktoré sú súčasťou výživného pre maloleté dieťa. Matka musí predložiť dôkazy o vynaložených nákladoch.

10. V danom prípade pokiaľ ide o náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom, tieto neboli zo strany matky preukázané. Medzi účastníkmi bolo sporné, akým spôsobom sa na týchto výdavkoch podieľali, kto čo platil. Je zrejme, že účastníci spoločne žili až do januára 2019, pričom z výpovede odporcu vyplýva, že spolu žili od doby asi pol roka pred narodením dieťaťa. Je teda zrejme, že sa spoločne podieľali na úhrade nákladov, ktoré im vznikali. Odporca uvádzal, aké náklady hradil, boli to však predovšetkým náklady na bývanie, nábytok, podľa jeho vyjadrenia platil i kočár. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, aké konkrétne náklady vynakladala v období pred narodením dieťaťa, teda v období tehotenstva a následne i v období pôrodu. Súd teda nemal z čoho konkrétne vychádzať, aby náhradu takýchto nákladov mohol navrhovateľke priznať, i keď jej nepochybne takéto náklady museli vzniknúť. I keď navrhovateľka tvrdila, že určité výdavky hradila (napríklad jedálenská stolička, elektrická hojdačka, sonosnímký a podobne), k týmto výdavkom neboli predložené žiadne doklady. Navyše odporca uvádzal, že sa na výdavkoch podieľal. Keďže tvrdenia účastníkov boli sporné a dôkazy predložené neboli žiadne, súd v tejto časti návrh navrhovateľky zamietol.

11. Iná bola situácia pri výživnom nevydatej matky. Navrhovateľka od júla 2018 do 18.03.2019 poberala materské dávky, a to cca v sume 1.394,30 Eur. Od 18.03.2019 začala poberať rodičovský príspevok, a to pôvodne v sume 220,70 Eur (marec 2019 až január 2020) a následne od februára 2020 vo výške

370,-Eur. Je teda zrejme, že od marca 2019 došlo k radikálnemu zníženiu jej príjmu. Do marca 2019 bol príjem navrhovateľky dostatočný na uspokojovanie jej potrieb v plnej výške, takže životná úroveň navrhovateľky bola vyššia ako životná úroveň odporcu. Od 18.03.2019 tak navrhovateľka poberá iba rodičovský príspevok, rodinné prídavky a od odporcu výživné na maloletú v sume 200,-Eur, teda jej celkový príjem je vo výške 594,95 Eur. Má jednu vyživovaciu povinnosť.

12. Odporca bol v období od 01.08.2019 do 31.01.2020 zamestnaný v MK-STAV Piešťany, s.r.o., jeho príjem bol však sporadický (v auguste 2019 mal 131,98 Eur, v septembri 2019 mal 126,-Eur, v novembri 2019 mal príjem 126,-Eur brutto). Od 01.02.2020 zamestnaný nie je, nie je ani evidovaný na úrade práce. Podľa jeho vyjadrenia ho z práce prepustili, pretože nemali pre neho robotu. Oficiálne potom nepracoval, mal údajne nejaké brigády. Podľa vlastného vyjadrenia bol aj v M., tam zarobil za tri mesiace 1.620,-Eur, z čoho podľa vyjadrenia polovicu prejedol. Chodí pomáhať bratovi, aby mal peniaze na výživné. V minulosti už bol evidovaný na úrade práce a povedal si, že tam už v živote nepôjde. Má základné vzdelanie, má zdravotné obmedzenia, podľa potvrdenia lekára nesmie pracovať vo výškach, na zmeny, na priamom slnku, nesmie dvíhať ťažké bremená nad 5 kg. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany v období rokov 2018 až 2020 bolo na úrade nahlásených obrovské množstvo voľných pracovných miest pre osoby so základným vzdelaním, a to v rôznych oblastiach (poľnohospodárstvo, hotelové ubytovanie, zmiešané hospodárstvo, ostatná zdravotná starostlivosť, účelové stravovanie, školstvo a podobne). Je teda zrejme, že ak by sa odporca o prácu aktívne zaujímal a bol evidovaný na úrade práce, nepochybne by sa zamestnal. Na otázku súdu, z čoho žije, odpovedal, že „z ľufu“, čo je samozrejme nereálne. Z dokazovania vyplýva, že odporca nepochybne prácu vykonáva, i keď nie oficiálne, pretože inak by nemal finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb a už vôbec nie na platenie výživného. Súd tak pri posúdení jeho príjmových možností vychádzal z príjmu, ktorý by mohol dosahovať. Minimálna mzda v roku 2019 predstavovala 519,-Eur, pričom priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR bola vo výške 1.092,-Eur. V roku 2019 bola priemerná hrubá mzda u osoby so základným vzdelaním 854,-Eur. Mzda zamestnancov so základným vzdelaním dosiahla v podnikateľskej sfére hodnotu 896 Eur a v nepodnikateľskej sfére 699 Eur (zdroj Správa Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2019). Vychádzajúc z týchto dokladov potom mohol reálne odporca dosahovať príjem vo výške cca 850,-Eur hrubého, t.j. cca 600,-Eur v čistom.

13. Na základe vykonaného dokazovania je tak zrejme, že príjmy účastníkov sú zhruba na rovnakej výške, avšak navrhovateľka zo svojho celkového príjmu musí hradiť náklady na dve osoby. Súd preto pristúpil k určeniu výživného vo výške 100,-Eur, čím sa aspoň čiastočne bude kompenzovať zníženie príjmu u navrhovateľky, ku ktorému došlo v dôsledku tehotenstva a následne pôrodu. Po zaplatení výživné na dieťa a výživného na nevydatú matku by odporcovi z jeho predpokladaného príjmu zostala suma cca 300,-Eur, z ktorej môže uspokojovať svoje potreby. Požadované výživné vo výške 200,-Eur je neprijateľné vzhľadom k príjmovým možnostiam odporcu. U navrhovateľky je jej príjem 370,-Eur na dve osoby, t.j. 185,-Eur na navrhovateľku, takže pri výživnom 100,-Eur sa navrhovateľka dostáva na úroveň cca 285,-Eur. Aj keď životná úroveň navrhovateľky a odporcu nemusí byť rovnaká, je potrebné zohľadniť, že príjem navrhovateľky je príliš nízky na to, aby z neho mohla uspokojovať svoje potreby, pričom k tejto situácii došlo v dôsledku jej tehotenstva a narodenia dieťaťa.

14. Súd počiatok vyživovacej povinnosti určil dňom, kedy začala navrhovateľka poberať rodičovský príspevok (18.03.2019). Koniec vyživovacej povinnosti súd určil dňom, kedy uplynuli dva roky od narodenia dieťaťa, čo je v súlade s citovanými ustanoveniami posledný možný dátum, do ktorého je možné výživné poberať (dva roky od narodenia dieťaťa). Keďže je celé výživné už splatné, súd určil celkový nedoplatok za obdobie od 18.03.2019 do 20.08.2020 v sume 1.709,68 Eur (za 14 dní marca 2019 vo výške 45,16 Eur, za mesiace apríl 2019 až júl 2020 vo výške 16x100,-Eur a za 20 dní augusta 2020 spolu 64,52 Eur). Vzhľadom k výške celkovej dlžnej čiastky bolo odporcovi umožnené, aby dlžné výživné zaplatil v primeraných mesačných splátkach po 100,-Eur.

15. V časti, v ktorej sa navrhovateľka domáhala vyššieho výživného bol návrh zamietnutý.

16. Podľa § 52 CMP v takomto konaní v zásade žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd dôvody na ich priznanie v tomto konaní nezistil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v dvoch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. V prípade, že sa všetci účastníci vzdali práva podať odvolanie rozsudok neobsahuje odôvodnenie (§ 221 písm. a/ CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

V prípade neplnenia povinnosti uloženej týmto rozsudkom je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.